Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 20ής Δεκεμβρίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή – Ενέργεια – Τομέας του αερίου – Ασφάλεια του εφοδιασμού με αέριο – Κανονισμός (ΕΕ) 994/2010 – Υποχρέωση των επιχειρήσεων φυσικού αερίου να λαμβάνουν μέτρα για τη διασφάλιση του εφοδιασμού των προστατευόμενων πελατών με αέριο – Άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1 – Έννοια των "προστατευόμενων πελατών" – Άρθρο 8, παράγραφος 2 – Πρόσθετη υποχρέωση – Άρθρο 8, παράγραφος 5 – Δυνατότητα των επιχειρήσεων φυσικού αερίου να εκπληρώνουν την υποχρέωσή τους σε περιφερειακό ή σε ενωσιακό επίπεδο – Εθνική κανονιστική ρύθμιση που επιβάλλει στους προμηθευτές αερίου πρόσθετη υποχρέωση αποθήκευσης αερίου και της οποίας το πεδίο εφαρμογής περιλαμβάνει πελάτες που δεν συγκαταλέγονται στους "προστατευόμενους πελάτες" κατά την έννοια του κανονισμού 994/2010 – Υποχρέωση αποθήκευσης η οποία πρέπει να εκπληρωθεί σε ποσοστό 80 % στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους»

Στην υπόθεση C-226/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία) με απόφαση της 15ης Απριλίου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Απριλίου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

Eni SpA,

Eni Gas & Power France SA,

Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz)

κατά

Premier ministre,

Ministre de l'Environnement, de l'énergie et de la Mer,

παρισταμένων των:

Storengy,

Total Infrastructures Gaz France (TIGF),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. L. da Cruz Vilaça, πρόεδρο τμήματος, E. Levits, A. Borg Barthet (εισηγητή), M. Berger και F. Biltgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Mengozzi

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

γραμματέας: V. Giacobbo-Peyronnel, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 16ης Μαρτίου 2017,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

– οι Eni SpA και Eni Gas & Power France SA, εκπροσωπούμενες από τους C. Lefort, M. Dantin και A. Soloshchenkov, avocats,

– η Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz), εκπροσωπούμενη από τους N. Autet και G. Marson, avocats,

– οι Storengy και Total Infrastructures Gaz France (TIGF), εκπροσωπούμενη από τις C. Le Bihan-Graf και L. Rosenblieh, avocates,

– η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους D. Colas, R. Coesme και S. Horrenberger, καθώς και από την A. Daly,

– η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους B. Majczyna και M. Rzotkiewicz, καθώς και από την K. Rudzińska,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τη M. Πατακιά και τον O. Beynet,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Ιουλίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφοι 2 και 5, του κανονισμού (ΕΕ) 994/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο και την κατάργηση της οδηγίας 2004/67/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ 2010, L 295, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, της Eni SpA και της Eni Gas & Power France SA (στο εξής, από κοινού: Eni), καθώς και της Union professionnelle des industries privées του φυσικού αερίου (Uprigaz) και, αφετέρου, του Premier ministre (Γαλλία) και του ministre de l'Environnement, de l'Énergie et de la Mer (Γαλλία), με αντικείμενο τη νομιμότητα του διατάγματος 2014-328 της 12ης Μαρτίου 2014, για την τροποποίηση του διατάγματος 2006-1034 της 21ης Αυγούστου 2006 για την πρόσβαση στους υπόγειους χώρους αποθήκευσης φυσικού αερίου (*JORF* της 14ης Μαρτίου 2014, σ. 5283, στο εξής: διάταγμα 2014-328).

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 5, 9 και 10 του κανονισμού 994/2010 έχουν ως εξής:

«5) Εντούτοις, με τα τρέχοντα μέτρα σχετικά με την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο που έχουν ληφθεί σε επίπεδο Ένωσης, τα κράτη μέλη εξακολουθούν να έχουν σημαντική διακριτική ευχέρεια ως προς την επιλογή μέτρων. Όταν απειλείται η ασφάλεια εφοδιασμού ενός κράτους μέλους, υπάρχει σαφής κίνδυνος ότι τα μέτρα που θα θεσπίσει μονομερώς εκείνο το κράτος μέλος μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς αερίου και τον εφοδιασμό των πελατών με αέριο. Η πρόσφατη εμπειρία έχει καταδείξει ότι ο κίνδυνος αυτός είναι υπαρκτός. Για να είναι δυνατόν να λειτουργεί η εσωτερική αγορά αερίου ακόμη και σε περίπτωση στενότητας της προσφοράς, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί αλληλεγγύη και συντονισμός στην απόκριση στις κρίσεις εφοδιασμού, όσον αφορά τόσο την προληπτική δράση όσο και την αντίδραση σε συγκεκριμένες διαταραχές του εφοδιασμού.

[…]

9) Μια σημαντική διαταραχή του εφοδιασμού με αέριο στην Ένωση μπορεί να έχει επιπτώσεις σε όλα τα κράτη μέλη, στην Ένωση στο σύνολό της και στα συμβαλλόμενα μέρη στη συνθήκη για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας, που υπογράφτηκε στην Αθήνα στις 25 Οκτωβρίου 2005 [(ΕΕ 2006, L 198, σ. 18)]. Μπορεί επίσης να προκαλέσει σοβαρή οικονομική ζημία σε όλη την οικονομία της Ένωσης. Επιπλέον, η διαταραχή του εφοδιασμού με αέριο μπορεί να έχει σοβαρό κοινωνικό αντίκτυπο, ιδίως για τις ευάλωτες ομάδες πελατών.

10) Ορισμένοι πελάτες, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των νοικοκυριών και των πελατών που παρέχουν βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, όπως οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την υγειονομική περίθαλψη, τη μέριμνα των παιδιών και την εκπαίδευση, άλλες κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες πρόνοιας, όπως και υπηρεσίες απαραίτητες για τη λειτουργία κράτους μέλους, είναι εξαιρετικά ευάλωτοι και ενδέχεται να έχουν ανάγκη από προστασία. Ο διευρυμένος ορισμός αυτών των προστατευόμενων πελατών δεν θα πρέπει να έρχεται σε σύγκρουση με τους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς αλληλεγγύης.»

4 Το άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«[…] ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) ως “προστατευόμενοι πελάτες” νοούνται όλοι οι οικιακοί πελάτες που είναι συνδεδεμένοι με δίκτυο διανομής αερίου και, εκτός αυτού, εφόσον αποφασίσει σχετικά το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, ενδέχεται επίσης να συμπεριλαμβάνονται:
   α) μικρομεσαίες επιχειρήσεις, υπό τον όρο ότι συνδέονται με δίκτυο διανομής αερίου, και βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με κάποιο δίκτυο διανομής και μεταφοράς αερίου και υπό την προϋπόθεση ότι όλοι αυτοί οι επιπρόσθετοι πελάτες δεν αντιπροσωπεύουν πάνω από το 20 % της τελικής χρήσης αερίου· και/ή
   β) εγκαταστάσεις τηλεθέρμανσης, στον βαθμό που παρέχουν θέρμανση στους οικιακούς πελάτες και τους πελάτες που αναφέρονται στο σημείο α), υπό την προϋπόθεση ότι οι εγκαταστάσεις αυτές δεν έχουν τη δυνατότητα εναλλαγής καυσίμων και είναι συνδεδεμένες με κάποιο δίκτυο διανομής ή μεταφοράς αερίου.

[…]»

5 Το άρθρο 3, παράγραφος 6, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Τα μέτρα για τη διασφάλιση της ασφάλειας εφοδιασμού που περιλαμβάνονται στα προληπτικά σχέδια δράσης και στα σχέδια έκτακτης ανάγκης πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένα, διαφανή, αναλογικά, αμερόληπτα και επαληθεύσιμα, να μην προκαλούν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και της αποτελεσματικής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς αερίου και να μη θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια του εφοδιασμού με αέριο άλλων κρατών μελών ή της Ένωσης στο σύνολό της.»

6 Το άρθρο 8 του κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «Κανόνας για τον εφοδιασμό», έχει ως ακολούθως:

«1. Η αρμόδια αρχή απαιτεί από τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου τις οποίες προσδιορίζει να λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίσουν την παροχή αερίου στους προστατευόμενους πελάτες του κράτους μέλους στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) ακραίες θερμοκρασίες κατά τη διάρκεια χρονικού διαστήματος επτά ημερών ακραίων τιμών το οποίο επέρχεται με στατιστική πιθανότητα μίας φοράς μέσα σε 20 έτη·

β) χρονικά διαστήματα τουλάχιστον 30 ημερών εξαιρετικά υψηλής ζήτησης για αέριο, τα οποία επέρχονται με στατιστική πιθανότητα μίας φοράς μέσα σε 20 έτη· και

γ) για περίοδο τουλάχιστον 30 ημερών σε περίπτωση διαταραχής της μεγαλύτερης ενιαίας υποδομής αερίου υπό μέσες χειμερινές συνθήκες.

Η αρμόδια αρχή προσδιορίζει τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο έως τις 3 Ιουνίου 2012 το αργότερο.

2. Οποιοσδήποτε κανόνας για τον αυξημένο εφοδιασμό που υπερβαίνει το χρονικό διάστημα των 30 ημερών που αναφέρεται στα στοιχεία β) και γ) της παραγράφου 1 ή οποιαδήποτε επιπρόσθετη υποχρέωση που επιβάλλεται για λόγους ασφάλειας του εφοδιασμού με αέριο βασίζεται στην εκτίμηση επικινδυνότητας που αναφέρεται στο άρθρο 9, αντανακλάται στο προληπτικό σχέδιο δράσης και:

α) συμμορφώνεται με το άρθρο 3, παράγραφος 6·

β) δεν στρεβλώνει αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό ούτε παρεμποδίζει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς αερίου·

γ) δεν επηρεάζει αρνητικά την ικανότητα οποιουδήποτε κράτους μέλους να εφοδιάσει τους προστατευόμενους πελάτες του όπως ορίζει το παρόν άρθρο σε περίπτωση εθνικής, ενωσιακής ή περιφερειακής έκτακτης ανάγκης· και

δ) συμμορφώνεται με τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 11, παράγραφος 5, σε περίπτωση ενωσιακής ή περιφερειακής έκτακτης ανάγκης.

Σε πνεύμα αλληλεγγύης, η αρμόδια αρχή προσδιορίζει στο προληπτικό σχέδιο δράσης και το σχέδιο έκτακτης ανάγκης με ποιον τρόπο μπορεί να μειωθεί προσωρινά οποιοσδήποτε κανόνας για αυξημένο εφοδιασμό ή οποιαδήποτε πρόσθετη υποχρέωση επιβάλλεται στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου σε περίπτωση ενωσιακής ή περιφερειακής έκτακτης ανάγκης.

3. Μετά τις περιόδους που προσδιορίζονται από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, ή υπό συνθήκες σοβαρότερες από εκείνες που ορίζονται στην παράγραφο 1, η αρμόδια αρχή και οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου προσπαθούν να διατηρήσουν για το μέγιστο δυνατό χρονικό διάστημα την παροχή αερίου, ιδίως στους προστατευόμενους πελάτες.

4. Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου για την τήρηση των κανόνων για τον εφοδιασμό όπως ορίζονται στο παρόν άρθρο δεν επιβάλλουν διακρίσεις και δεν επιβάλλουν υπέρμετρα βάρη στις επιχειρήσεις αυτές.

5. Οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου επιτρέπεται να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις αυτές σε περιφερειακό ή ενωσιακό επίπεδο, κατά περίπτωση. Η αρμόδια αρχή δεν απαιτεί οι κανόνες του παρόντος άρθρου να πληρούνται μόνο με βάση την υποδομή που βρίσκεται στο έδαφος της χώρας της.

6. Η αρμόδια αρχή εξασφαλίζει ότι οι όροι για την παροχή αερίου στους προστατευόμενους πελάτες θεσπίζονται με την επιφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς αερίου και σε τιμή που ανταποκρίνεται στην αγοραία αξία του εφοδιαζόμενου αερίου.»

7 Το άρθρο 11 του κανονισμού 994/2010, το οποίο αφορά τη λήψη μέτρων έκτακτης ανάγκης σε ενωσιακό ή περιφερειακό επίπεδο, προβλέπει, στην παράγραφο 5, τα εξής:

«Τα κράτη μέλη και ιδίως οι αρμόδιες αρχές εξασφαλίζουν ότι:

α) δεν λαμβάνονται μέτρα τα οποία να περιορίζουν αδικαιολόγητα τη ροή του φυσικού αερίου μέσα στην εσωτερική αγορά οποιαδήποτε στιγμή, ιδίως τη ροή του φυσικού αερίου στις πληγείσες αγορές·

β) δεν λαμβάνονται μέτρα που είναι πιθανό να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο την κατάσταση του εφοδιασμού με αέριο σε κάποιο άλλο κράτος μέλος· και

γ) διατηρείται η διασυνοριακή πρόσβαση στις υποδομές σύμφωνα με τον [κανονισμό (ΕΚ) 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 1775/2005 (ΕΕ 2009, L 211, σ. 36)], στο μέτρο του δυνατού από τεχνικής άποψης και από άποψης ασφάλειας, σύμφωνα με το σχέδιο έκτακτης ανάγκης.»

Το γαλλικό δίκαιο

8 Στη Γαλλία η αποθήκευση φυσικού αερίου διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων L. 421-1 έως L. 421-16 του code de l'énergie [ενεργειακού κώδικα]. Κατά τις διατάξεις αυτές, η πρόσβαση στην αποθήκευση αερίου οργανώνεται στο πλαίσιο των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας που υπέχουν οι προμηθευτές για τη διασφάλιση αδιάλειπτου εφοδιασμού ακόμη και σε έκτακτες περιστάσεις.

9 Το άρθρο L. 421-3 του κώδικα αυτού προβλέπει τα εξής:

«Τα αποθέματα φυσικού αερίου διασφαλίζουν κατά προτεραιότητα:

1. την εύρυθμη λειτουργία και την ισορροπία των δικτύων που συνδέονται με τους υπόγειους χώρους αποθηκεύσεως φυσικού αερίου·

2. την άμεση ή έμμεση ικανοποίηση των αναγκών των οικιακών πελατών καθώς και των αναγκών των λοιπών πελατών που δεν έχουν αποδεχθεί διακοπτόμενη παροχή βάσει σύμβασης ή είναι επιφορτισμένοι με αποστολή γενικού συμφέροντος·

3. την εκπλήρωση των λοιπών υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας που προβλέπονται στο άρθρο L. 121-32.»

10 Το άρθρο L. 421-4, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω κώδικα ορίζει τα ακόλουθα:

«Κάθε προμηθευτής υποχρεούται να διατηρεί στη Γαλλία, στις 31 Οκτωβρίου κάθε έτους, είτε ο ίδιος είτε διαμέσου εντολέως, επαρκή αποθέματα φυσικού αερίου, λαμβανομένων υπόψη των λοιπών μέσων ανταπόκρισης τα οποία διαθέτει, προκειμένου να εκπληρώσει κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ 1ης Νοεμβρίου και 31ης Μαρτίου τις συμβατικές υποχρεώσεις του για την άμεση ή έμμεση τροφοδότηση των μνημονευόμενων στο τρίτο εδάφιο του άρθρου L. 421-3 πελατών […]».

11 Κατά το άρθρο L. 421-7 του code de l'énergie, με διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν γνώμης του Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας) καθορίζονται οι όροι και οι λεπτομέρειες εφαρμογής, μεταξύ άλλων, του άρθρου L. 421-4.

12 Το διάταγμα 2006-1034 της 21ης Αυγούστου 2006, σχετικά με την πρόσβαση στους υπόγειους χώρους αποθηκεύσεως φυσικού αερίου (*JORF* της 23ης Αυγούστου 2006, σ. 12370, στο εξής: διάταγμα 2006-1034), το οποίο εκδόθηκε κατ' εφαρμογήν του άρθρου L. 421-7 του code de l'énergie, ορίζει τους όρους πρόσβασης στις αποθηκευμένες ποσότητες φυσικού αερίου. Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το διάταγμα αυτό προβλέπει, αφενός, την παροχή σε κάθε προμηθευτή φυσικού αερίου δικαιωμάτων πρόσβασης σε χώρους αποθήκευσης ή «δικαιωμάτων αποθήκευσης», τα οποία καθορίζονται με γνώμονα το πελατολόγιό του, ώστε να καθίσταται δυνατός ο εφοδιασμός των πελατών αυτών κατά τη χειμερινή περίοδο, και, αφετέρου, τη θέσπιση υποχρεώσεων για τους εν λόγω προμηθευτές, ιδίως όσον αφορά τα ελάχιστα αποθέματα που πρέπει να έχουν στην κατοχή τους στην αρχή της χειμερινής περιόδου.

13 Το διάταγμα 2006-1034 τροποποιήθηκε με το άρθρο 9 του διατάγματος 2014-328, το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι οι υποχρεώσεις των προμηθευτών όσον αφορά την αποθήκευση υπολογίζονται σε συνάρτηση με τα «δικαιώματα αποθήκευσης», τα οποία πλέον δεν αντιστοιχούν μόνο στην ετήσια κατανάλωση των οικιακών πελατών τους και των πελατών τους που είναι επιφορτισμένοι με αποστολή γενικού συμφέροντος, όπως προέβλεπε το διάταγμα 2006-1034 ως ίσχυε, αλλά και στην κατανάλωση των πελατών που είναι συνδεδεμένοι με το δίκτυο διανομής χωρίς να έχουν αποδεχθεί διακοπτόμενη παροχή βάσει σύμβασης. Σε αντιστάθμισμα, το διάταγμα 2014-328 μείωσε τις υποχρεώσεις αποθήκευσης από το 85 % στο 80 % των δικαιωμάτων αποθήκευσης.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

14 Με δύο δικόγραφα της 12ης και της 14ης Μαΐου 2014, η Eni και η Uprigaz άσκησαν ενώπιον του Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία) προσφυγές με αίτημα την ακύρωση του διατάγματος 2014-328 για κατάχρηση εξουσίας.

15 Με τις προσφυγές τους, οι ENI και Uprigaz υποστηρίζουν, μεταξύ άλλων, ότι το διάταγμα αυτό είναι αντίθετο στις διατάξεις του κανονισμού 994/2010. Συγκεκριμένα, αφενός, με το διάταγμα αυτό διευρύνεται παρανόμως ο ορισμός των «προστατευόμενων πελατών» που περιέχεται στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, του κανονισμού. Αφετέρου, επιβάλλεται στους προμηθευτές φυσικού αερίου η υποχρέωση να διατηρούν τους χώρους αποθήκευσης στη Γαλλία, κατά παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 5, του κανονισμού 994/2010.

16 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, πρώτον, ότι, σύμφωνα με το διάταγμα 2014-328, ως «προστατευόμενοι πελάτες» ορίζονται, κατά την εθνική νομοθεσία, και οι συνδεδεμένοι με το δίκτυο διανομής μη οικιακοί πελάτες που δεν έχουν αποδεχθεί διακοπτόμενη παροχή βάσει σύμβασης και οι οποίοι δεν αποτελούν κατ' ανάγκην «μικρομεσαίες επιχειρήσεις» κατά το άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο α', του κανονισμού 994/2010. Επομένως, ο ορισμός των «προστατευόμενων πελατών» που υιοθετεί το διάταγμα είναι ευρύτερος του ορισμού που περιλαμβάνει ο εν λόγω κανονισμός. Ωστόσο, οι γαλλικές αρχές υποστηρίζουν ότι οι πρόσθετοι αυτοί πελάτες αντιστοιχούν σε μικρού μεγέθους μονάδες οι οποίες, μολονότι ανήκουν σε μεγάλες επιχειρήσεις, παρουσιάζουν πολλά

κοινά χαρακτηριστικά με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Επιπλέον, κατά τις ίδιες αρχές, αυτός ο διευρυμένος ορισμός συνδέεται με τις πρόσθετες υποχρεώσεις που τα κράτη μέλη δύνανται να επιβάλλουν για λόγους ασφάλειας του εφοδιασμού, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού.

17 Υπό τις συνθήκες αυτές, η νομιμότητα του διατάγματος 2014-328 εξαρτάται από το ζήτημα εάν η διάταξη αυτή έχει την έννοια ότι αποκλείει τη δυνατότητα κράτους μέλους να επιβάλλει στους προμηθευτές φυσικού αερίου πρόσθετες υποχρεώσεις απορρέουσες από το γεγονός ότι ως «προστατευόμενοι πελάτες» χαρακτηρίζονται και πελάτες που δεν μνημονεύονται στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 994/2010, με συνέπεια η κατανάλωση των πελατών αυτών να λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό των υποχρεώσεων αποθήκευσης που αποσκοπούν στη διασφάλιση αδιάλειπτου εφοδιασμού.

18 Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί ο αδιάλειπτος εφοδιασμός των πελατών με αέριο, το άρθρο L. 421-4 του code de l'énergie υποχρεώνει τους προμηθευτές να διατηρούν στη Γαλλία επαρκή αποθέματα φυσικού αερίου, λαμβανομένων υπόψη των λοιπών μέσων ανταπόκρισης που αυτοί διαθέτουν, το δε διάταγμα 2014-328 προβλέπει ότι το 80 % των δικαιωμάτων αποθήκευσης πρέπει να ασκούνται εντός της εθνικής επικράτειας, ορίζοντας ωστόσο ότι ο αρμόδιος για την ενέργεια υπουργός λαμβάνει υπόψη τα λοιπά μέσα ανταπόκρισης, τα οποία διαθέτει ο προμηθευτής αερίου, προκειμένου να εκτιμήσει αν η χωρητικότητα αποθήκευσης που διαθέτει ο εν λόγω προμηθευτής επαρκεί για τη διασφάλιση της τήρησης της υποχρέωσης αποθήκευσης. Συνεπώς, η νομιμότητα του διατάγματος 2014-328 εξαρτάται και από το ζήτημα εάν το άρθρο 8, παράγραφος 5, του κανονισμού 994/2010 αποκλείει τη δυνατότητα κράτους μέλους να επιβάλλει στους προμηθευτές φυσικού αερίου τέτοιες υποχρεώσεις.

19 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιον του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 8, παράγραφος 2, του [κανονισμού 994/2010] την έννοια ότι αποκλείει τη δυνατότητα κράτους μέλους να επιβάλλει στους προμηθευτές φυσικού αερίου επιπρόσθετες υποχρεώσεις απορρέουσες από το γεγονός ότι ως "προστατευόμενοι πελάτες", των οποίων η κατανάλωση συμβάλλει στον καθορισμό του πλαισίου των υποχρεώσεων αποθηκεύσεως που αποσκοπούν στη διασφάλιση του αδιάλειπτου του εφοδιασμού, χαρακτηρίζονται και πελάτες που δεν μνημονεύονται στο [άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο], του ίδιου κανονισμού;

2) Έχει [το άρθρο 8, παράγραφος 5, του κανονισμού 994/2010] την έννοια ότι αποκλείει τη δυνατότητα κράτους μέλους να επιβάλλει στους προμηθευτές φυσικού αερίου υποχρεώσεις που αφορούν τον όγκο των αποθηκευμένων ποσοτήτων φυσικού αερίου και τους ρυθμούς απόληψης που τις συνοδεύουν, καθώς και τη διατήρηση χωρητικότητας αποθηκεύσεως δυνάμει των δικαιωμάτων που αντιστοιχούν στην υποχρέωση διατηρήσεως αποθεμάτων στο εν λόγω κράτος μέλος, όταν προβλέπεται συγχρόνως ότι ο υπουργός, κατά την εκτίμηση της επάρκειας της χωρητικότητας αποθηκεύσεως ενός προμηθευτή, λαμβάνει υπόψη τα λοιπά μέσα ανταπόκρισης τα οποία αυτός διαθέτει;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

20 Υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει αποφανθεί σχετικά με την εξουσία εκτιμήσεως των κρατών μελών όσον αφορά την ασφάλεια εφοδιασμού με φυσικό αέριο στο πλαίσιο της οδηγίας 2004/67/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 2004, σχετικά με τα μέτρα διασφάλισης του εφοδιασμού με

φυσικό αέριο (ΕΕ 2004, L 127, σ. 92), με την οποία θεσπίστηκε για πρώτη φορά σε επίπεδο Ένωσης νομικό πλαίσιο με σκοπό τη διασφάλιση του εφοδιασμού και η οποία προηγήθηκε του κανονισμού 994/2010.

21 Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έκρινε ότι η οδηγία αυτή είχε θεσπίσει μόνο το πλαίσιο εντός του οποίου τα κράτη μέλη όφειλαν να καθορίζουν τις γενικές πολιτικές όσον αφορά την ασφάλεια του εφοδιασμού και ότι, όπως προέκυπτε από την αιτιολογική σκέψη 3, η οδηγία αποτελούσε μια ελάχιστη κοινή προσέγγιση όσον αφορά την ασφάλεια του εφοδιασμού με φυσικό αέριο. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε, επίσης, ότι η εν λόγω οδηγία παρείχε ευρεία εξουσία εκτιμήσεως στα κράτη μέλη όσον αφορά τα μέσα για την επίτευξη των σκοπών της (βλ., συναφώς, απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-207/07, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2008:428, σκέψεις 43 και 44).

22 Όμως, ενώ η οδηγία 2004/67 αναγνώριζε στα κράτη μέλη ευρεία εξουσία εκτιμήσεως ως προς την επιλογή των μέτρων για τη διασφάλιση του εφοδιασμού με αέριο, από την αιτιολογική σκέψη 5 του κανονισμού 994/2010 προκύπτει ότι ο κανονισμός αποσκοπεί στην περαιτέρω οριοθέτηση της εξουσίας αυτής, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο τα μέτρα που θα θεσπίσει μονομερώς ένα κράτος μέλος να θέσουν σε κίνδυνο την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς αερίου και τον εφοδιασμό με αέριο σε άλλα κράτη μέλη.

Επί του πρώτου ερωτήματος

23 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 994/2010 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, με την οποία επιβάλλεται στους προμηθευτές φυσικού αερίου υποχρέωση αποθήκευσης αερίου, της οποίας το πεδίο εφαρμογής περιλαμβάνει και τους πελάτες που δεν συγκαταλέγονται στους «προστατευόμενους πελάτες» που απαριθμούνται στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, του κανονισμού αυτού.

24 Υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 8, παράγραφος 1, ο κανονισμός 994/2010 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν στις περιπτώσεις που απαριθμούνται στη διάταξη αυτή τον εφοδιασμό με αέριο ορισμένων πελατών που αποκαλούνται «προστατευόμενοι πελάτες».

25 Συναφώς, από το άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, του κανονισμού 994/2010 προκύπτει ότι ο περιεχόμενος σ' αυτό όρος «προστατευόμενοι πελάτες» καλύπτει αφενός την κατηγορία των οικιακών πελατών «που είναι συνδεδεμένοι με δίκτυο διανομής αερίου» και, αφετέρου, εφόσον αποφασίσει σχετικά το κράτος μέλος, δύο άλλες κατηγορίες οι οποίες καθορίζονται, αντιστοίχως, στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο α', και στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού.

26 Όσον αφορά ειδικότερα την κατηγορία που ορίζεται στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο α', του κανονισμού 994/2010, η διάταξη αυτή προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρούν ως προστατευόμενους πελάτες τις «μικρομεσαίες επιχειρήσεις, υπό τον όρο ότι συνδέονται με δίκτυο διανομής αερίου, και [τις] βασικές κοινωνικές υπηρεσίες και υπό την προϋπόθεση ότι όλοι αυτοί οι επιπρόσθετοι πελάτες δεν αντιπροσωπεύουν πάνω από το 20 % της τελικής χρήσης αερίου».

27 Εν προκειμένω, η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το διάταγμα 2014-328, καθόσον συμπεριέλαβε στους προστατευόμενους κατά την έννοια της εθνικής νομοθεσίας πελάτες όχι μόνον τους οικιακούς αλλά και τους μη οικιακούς πελάτες που είναι συνδεδεμένοι με το δίκτυο διανομής και δεν έχουν αποδεχθεί διακοπτόμενη παροχή βάσει σύμβασης, δεν υπερέβη τον ορισμό των «προστατευόμενων πελατών» όπως αυτός διατυπώνεται στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο α', του κανονισμού 994/2010. Συγκεκριμένα, κατά την κυβέρνηση αυτή, η εν λόγω κατηγορία πελατών περιλαμβάνει μονάδες μικρού μεγέθους, όπως μικρές επιχειρήσεις, μικρά υποκαταστήματα μεγάλων

επιχειρήσεων, μικρά εμπορικά καταστήματα που ανήκουν σε ολοκληρωμένα δίκτυα ή μικρές βιομηχανικές εγκαταστάσεις που ανήκουν σε μεγαλύτερη επιχείρηση, δεδομένου ότι οι μεγαλύτερου μεγέθους οντότητες δεν συνδέονται με το δίκτυο διανομής αλλά απευθείας με το δίκτυο μεταφοράς.

28 Στο πλαίσιο αυτό, η Γαλλική Κυβέρνηση προβάλλει ότι ο όρος «μικρομεσαίες επιχειρήσεις» που απαντά στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο α′, κανονισμού 994/2010 πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι δεν καλύπτει μόνο τις οντότητες που υπάγονται στο νομικό καθεστώς των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αλλά, σύμφωνα με τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού, και τις οντότητες που συνιστούν, εν τοις πράγμασι, αυτοτελείς μονάδες οι οποίες καταναλώνουν όγκο αερίου ισοδύναμο προς αυτόν που καταναλώνουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

29 Ωστόσο, αυτή η ερμηνεία του όρου «προστατευόμενοι πελάτες» της εν λόγω διάταξης δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

30 Συναφώς, επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτουν όλοι οι πελάτες που δεν έχουν αποδεχθεί διακοπτόμενη παροχή βάσει σύμβασης στις κατηγορίες που απαριθμούνται στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 994/2010. Ειδικότερα, δεν αμφισβητείται ότι τα μικρά υποκαταστήματα μεγάλων επιχειρήσεων, τα μικρά εμπορικά καταστήματα που ανήκουν σε ολοκληρωμένα δίκτυα ή οι μικρές βιομηχανικές εγκαταστάσεις που ανήκουν σε μεγαλύτερη επιχείρηση δεν αποτελούν «μικρομεσαίες επιχειρήσεις», κατά τη συνήθη του όρου έννοια, όπως άλλωστε παραδέχεται η Γαλλική Κυβέρνηση.

31 Το γεγονός ότι η κατανάλωση αερίου των οντοτήτων αυτών είναι ενδεχομένως αντίστοιχη της κατανάλωσης μιας μικρομεσαίας επιχείρησης δεν έχει σημασία στο πλαίσιο αυτό. Πράγματι, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 9 και 10 του κανονισμού 994/2010, η απαρίθμηση των «προστατευόμενων πελατών» στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο α′, του κανονισμού αυτού δεν γίνεται τόσο με κριτήριο την ποσότητα του αερίου που καταναλώνουν, αλλά την ιδιαίτερη προστασία που χρειάζονται σε περίπτωση διακοπής της τροφοδοσίας με αέριο, λόγω της ευάλωτης θέσης τους.

32 Ωστόσο, σε αντίθεση προς τα υποστηριζόμενα από τη Γαλλική Κυβέρνηση, οι εν λόγω οντότητες και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν έχουν την ίδια ανάγκη προστασίας σε περίπτωση διακοπής του εφοδιασμού με αέριο. Πράγματι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 59 των προτάσεών του, οι οντότητες αυτές ανήκουν σε όμιλο ή σε ολοκληρωμένο δίκτυο σημαντικού μεγέθους, οπότε έχουν στη διάθεσή τους οικονομικούς και τεχνικούς πόρους τους οποίους δεν διαθέτουν κατά κανόνα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και χάρη στους οποίους είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τυχόν διακοπές του εφοδιασμού.

33 Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί κατά πόσον ένα κράτος μέλος μπορεί, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 994/2010, να επιβάλει στους προμηθευτές φυσικού αερίου μέτρα που αποσκοπούν στη διασφάλιση του εφοδιασμού με αέριο ενός κύκλου πελατών ευρύτερου αυτού που προσδιορίζεται με τον όρο «προστατευόμενοι πελάτες», οι οποίοι απαριθμούνται στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο α′, του κανονισμού.

34 Συναφώς, από το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 994/2010 προκύπτει ότι τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να θεσπίσουν δύο είδη μέτρων, πέραν εκείνων τα οποία επιβάλλονται υποχρεωτικά στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου που τα κράτη μέλη προσδιορίζουν, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού, και τα οποία, όπως υπενθυμίζεται στη σκέψη 24 της παρούσας απόφασης, αφορούν μόνο τους προστατευόμενους πελάτες.

35 Αφενός, τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίσουν «κανόνες για αυξημένο εφοδιασμό», ήτοι, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο του άρθρου 8, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, μέτρα με διάρκεια που υπερβαίνει το χρονικό διάστημα των 30 ημερών που αναφέρεται στο άρθρο 8,

παράγραφος 1, στοιχεία β′ και γ′, του κανονισμού. Επομένως, η δυνατότητα αυτή δεν αφορά τη διεύρυνση του προσωπικού πεδίο εφαρμογής των μέτρων αυτών, αλλά την επιμήκυνση της διάρκειας εφαρμογής τους.

36 Αφετέρου, τα κράτη μέλη δύνανται να επιβάλουν στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου «πρόσθετες υποχρεώσεις» για λόγους που σχετίζονται με την ασφάλεια του εφοδιασμού με αέριο. Συναφώς, από τη χρήση του όρου «πρόσθετες» καθίσταται προφανές ότι πρόκειται για επιπλέον υποχρεώσεις, διαφορετικής φύσης από τα μέτρα για τα οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 994/2010, στο οποίο άλλωστε δεν παραπέμπει το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού όσον αφορά τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις.

37 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 67 των προτάσεών του, από το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 994/2010 προκύπτει ότι ένα κράτος μέλος δύναται, καταρχήν, να επιβάλει στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου πρόσθετη υποχρέωση της οποίας το πεδίο εφαρμογής περιλαμβάνει πελάτες που δεν συγκαταλέγονται στους προστατευόμενους πελάτες που απαριθμούνται στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, του κανονισμού.

38 Ωστόσο, από το γράμμα της ίδιας διάταξης προκύπτει επίσης ότι η δυνατότητα του κράτους μέλους να επιβάλει μια τέτοια υποχρέωση στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου προϋποθέτει την τήρηση των αυστηρών όρων που προβλέπει η διάταξη αυτή.

39 Εν προκειμένω, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να κρίνει εάν πληροί τους όρους του άρθρου 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 994/2010 η επιβολή στους προμηθευτές αερίου, με το διάταγμα 2014-328, πρόσθετης υποχρέωσης αποθήκευσης αερίου, της οποίας το πεδίο εφαρμογής περιλαμβάνει το σύνολο των συνδεδεμένων στο δίκτυο διανομής πελατών που δεν έχουν αποδεχθεί διακοπτόμενη παροχή βάσει σύμβασης και δεν εμπίπτουν κατ' ανάγκη στην κατηγορία των «προστατευόμενων πελατών» που απαριθμούνται στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο α′, του κανονισμού.

40 Βάσει των προεκτεθέντων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 994/2010 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, με την οποία επιβάλλεται στους προμηθευτές φυσικού αερίου υποχρέωση αποθήκευσης αερίου της οποίας το πεδίο εφαρμογής περιλαμβάνει και τους πελάτες που δεν συγκαταλέγονται στους προστατευόμενους πελάτες που απαριθμούνται στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, του κανονισμού αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι προβλεπόμενοι από τις διατάξεις αυτές όροι, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

41 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 8, παράγραφος 5, του κανονισμού 994/2010 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία επιβάλλει στους προμηθευτές φυσικού αερίου την υποχρέωση να διατηρούν αποθέματα αερίου στην εθνική επικράτεια προκειμένου να διασφαλίζεται ο εφοδιασμός σε περίπτωση κρίσης, προβλέποντας συγχρόνως ότι η αρμόδια αρχή, κατά την εκτίμηση της επάρκειας της χωρητικότητας αποθήκευσης ενός προμηθευτή, λαμβάνει υπόψη τα λοιπά «μέσα ανταπόκρισης» που αυτός διαθέτει.

42 Συναφώς, παρατηρείται ότι το άρθρο 8, παράγραφος 5, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 994/2010 ορίζει ότι επιτρέπεται στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου να εκπληρώνουν σε περιφερειακό ή, κατά περίπτωση, ενωσιακό επίπεδο τις υποχρεώσεις που τους επιβάλλονται σχετικά με την τήρηση των κανόνων εφοδιασμού που προβλέπονται στο άρθρο 8 του ίδιου κανονισμού.

43 Επιπλέον, κατά το άρθρο 8, παράγραφος 5, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού αυτού, η αρμόδια εθνική αρχή δεν πρέπει να απαιτεί την τήρηση των κανόνων του άρθρου αυτού λαμβάνοντας υπόψη μόνον την υποδομή που βρίσκεται στο εθνικό έδαφος.

44 Εν προκειμένω, το άρθρο 9 του διατάγματος 2014-328, σε συνδυασμό με το άρθρο L. 421-4 του code de l'énergie, υποχρεώνει τους προμηθευτές αερίου να διατηρούν στη γαλλική επικράτεια, στις 31 Οκτωβρίου κάθε έτους, αποθέματα αερίου τα οποία αντιστοιχούν τουλάχιστον στο 80 % των δικαιωμάτων αποθήκευσης που συνδέονται με τους καταναλωτές οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο της υποχρέωσης αυτής, προβλέποντας συγχρόνως ότι, κατά τον έλεγχο της τήρησης υποχρεώσεων του προμηθευτή, ο αρμόδιος υπουργός λαμβάνει υπόψη τα λοιπά μέσα ανταπόκρισης που διαθέτει ο προμηθευτής.

45 Μια τέτοια νομοθετική ρύθμιση, στον βαθμό που υποχρεώνει τους προμηθευτές να διατηρούν αναγκαστικά και αποκλειστικά στη Γαλλία επαρκή αποθέματα φυσικού αερίου προς εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους για τη διασφάλιση του εφοδιασμού σε περίπτωση κρίσης, δεν είναι συμβατή με το άρθρο 8, παράγραφος 5, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 994/2010, το οποίο, όπως υπομνήσθηκε, απαγορεύει στην αρμόδια αρχή να απαιτεί την τήρηση των κανόνων του άρθρου 8 του κανονισμού λαμβάνοντας υπόψη μόνον την υποδομή που βρίσκεται στο εθνικό έδαφος του οικείου κράτους μέλους.

46 Η γαλλική νομοθεσία επιτρέπει, βέβαια, στον αρμόδιο υπουργό να λαμβάνει υπόψη τα «λοιπά μέσα ανταπόκρισης» που διαθέτει ο οικείος προμηθευτής αερίου, πλην όμως το αιτούν δικαστήριο δεν παρέχει επαρκή πληροφοριακά στοιχεία ώστε να διαπιστωθούν η φύση και οι συνέπειες στην πράξη της εκτίμησης που οφείλει να διενεργεί στο πλαίσιο αυτό η αρμόδια αρχή.

47 Συναφώς, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να ερμηνεύσει την εθνική νομοθεσία και να εξακριβώσει εάν η δυνατότητα που παρέχει η εθνική ρύθμιση στην αρμόδια αρχή να λαμβάνει υπόψη τα «λοιπά μέσα ανταπόκρισης» των ενδιαφερομένων προμηθευτών διασφαλίζει σε αυτούς πραγματικά τη δυνατότητα να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους σε περιφερειακό ή ενωσιακό επίπεδο.

48 Βάσει των προεκτεθέντων, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 8, παράγραφος 5, του κανονισμού 994/2010 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία επιβάλλει στους προμηθευτές φυσικού αερίου να τηρούν αναγκαστικά και αποκλειστικά διά της χρήσεως υποδομών ευρισκόμενων στο εθνικό έδαφος τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τη διατήρηση αποθεμάτων αερίου προς διασφάλιση του εφοδιασμού σε περίπτωση κρίσης. Εν προκειμένω, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει εάν η δυνατότητα που παρέχει η εθνική κανονιστική ρύθμιση στην αρμόδια αρχή να λαμβάνει υπόψη τα «λοιπά μέσα ανταπόκρισης» των ενδιαφερομένων προμηθευτών διασφαλίζει πραγματικά σε αυτούς τη δυνατότητα να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους σε περιφερειακό ή ενωσιακό επίπεδο.

Επί των δικαστικών εξόδων

49 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 994/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο και την κατάργηση της οδηγίας 2004/67/ΕΚ του Συμβουλίου, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση, όπως η**

επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, με την οποία επιβάλλεται στους προμηθευτές φυσικού αερίου υποχρέωση αποθήκευσης αερίου της οποίας το πεδίο εφαρμογής περιλαμβάνει και τους πελάτες που δεν συγκαταλέγονται στους προστατευόμενους πελάτες που απαριθμούνται στο άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, του κανονισμού αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι προβλεπόμενοι από τις διατάξεις αυτές όροι, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

2) **Το άρθρο 8, παράγραφος 5, του κανονισμού 994/2010 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία επιβάλλει στους προμηθευτές φυσικού αερίου να τηρούν αναγκαστικά και αποκλειστικά διά της χρήσεως υποδομών ευρισκόμενων στο εθνικό έδαφος τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τη διατήρηση αποθεμάτων αερίου προς διασφάλιση του εφοδιασμού σε περίπτωση κρίσης. Εν προκειμένω, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει εάν η δυνατότητα που παρέχει η εθνική κανονιστική ρύθμιση στην αρμόδια αρχή να λαμβάνει υπόψη τα «λοιπά μέσα ανταπόκρισης» των ενδιαφερομένων προμηθευτών διασφαλίζει πραγματικά σε αυτούς τη δυνατότητα να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους σε περιφερειακό ή ενωσιακό επίπεδο.**

(υπογραφές)